ឱសថវ៉ាក់សុីនគ្រុនស្វិតដៃជើង (Polio)

អ្វីៗ ដែល អ្នក ត្រូវការ ដឹង

1 តើប៉ូលីអូជាអ្វី?

គ្រុនស្វិតដៃជើងជាជម្ងឺបណ្តាលមកពីមេរោគវីរូស។ វាអាចចូលក្នុងខ្លួនកូនក្មេង(មនុស្សធំ)តាមមាត់។ជួនកាលវាមិនធ្វើទុក្ខធ្ងន់ ធ្ងរទេ។ ប៉ុន្តែជួនកាលវាបណ្តាលឲ្យ*ពិការ*(កម្រើកដៃជើងមិនបាន)។ វាអាចសម្លាប់អ្នកដែលកើតរោគនេះ, ជាធម្មតាអាចខូចសាច់ដុំដែលជួយឲ្យដកដង្ហើម។

គ្រុនស្វិតដៃជើងធ្លាប់កើតច្រើនក្នុងសហរដ្ឋ។ វាធ្វើឲ្យពិការនិងស្លាប់មនុស្សរាប់ពាន់នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំៗពីមុនយើងមានថ្នាំវ៉ាក់សុីន។

2 ហេតុអ្វីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សុីន?

ថ្នាំវ៉ាក់សុីនប្រឆាំងរោគគ្រុនស្វិតដៃជើងអាចការពារគ្រុនស្វិតដៃជើង។ (IPV)

ប្រវត្តិសាស្ត្រ: កាល១៩១៦ រោគគ្រុនស្វិតដៃជើងរាលដាលក្នុង សហរដ្ឋអាមេរិក ស្លាប់មនុស្ស៦០០០នាក់ និងពិការ២៧០០០នាក់ ទៀត។ នៅដើមឆ្នាំ១៩៥០ប្លាយ គឺមានច្រើនជាង២០០០០នាក់ ដែលកើតគ្រុនស្វិតដៃជើងរាល់ឆ្នាំ។ **ការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង ត្រូវចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ១៩៥៥។** ដល់ឆ្នាំ១៩៦០រោគនេះបានថយចុះ ទៅប្រមាណ ៣០០០នាក់ប៉ុណ្ណោះ ហើយនៅឆ្នាំ១៩៧៩ គឺមានតែប្រមាណ១០នាក់ទេ។ ការជោគជ័យ នៃការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងក្នុងសហរដ្ឋ និងប្រទេសដទៃទៀតបានទប់ស្កាត់រោគប៉ូលីអូក្នុងពិភពលោក។

សព្វថ្ងៃ: ឥតមានរោគគ្រុនស្វិតដៃជើងរាយការណ៍មកទេនៅសហរដ្ឋក្នុងរវាង២០ឆ្នាំហើយ។ ប៉ុន្តែជម្ងឺនេះនៅមានកន្លែងខ្លះក្នុងពិភពលោកនៅឡើយ។ វាមានមនុស្សតែម្នាក់ទេក៏អាចនាំជម្ងឺនេះមកវិញដែរ បើសិនជាយើងមិនការពារដោយចាក់ថ្នាំ។ បើសិនជាការប្រឹងប្រែងបំបាត់ជម្ងឺនេះពីពិភពលោកបាន, ពេលនោះយើងមិនចាំបាច់ត្រូវការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងទៀតទេ។ ទម្រាំទៅដល់ពេលនោះ យើងត្រូវតែចាក់ថ្នាំឲ្យកូនរបស់យើង។

3 នរណាគួរតែចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង និង នៅពេលណា?

IVP គឺជាការចាក់តាមដៃឬជើងទៅតាមអាយុ។
គ្រុនស្វិតដៃជើងអាចចាក់នៅពេលជាមួយការចាក់វ៉ាសុីនដទៃទៀត។

កូនក្មេង
មនុស្សភាគច្រើនគួរចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងនៅពេលគេនៅក្មេង។
ក្មេងទទួលការចាក់ថ្នាំ៤ដងនៅពេលអាយុដូចខាងក្រោមនេះ ÷

✔ ១ម្ជុលរវាងអាយុ ២ខែ ✔ ១ម្ជុលរវាងអាយុ ៦-១៨ខែ
✔ ១ម្ជុលរវាងអាយុ ២ខែ ✔ ១ម្ជុលរវាងអាយុ ៤-៦ឆ្ន ាំ

មនុស្សធំ
មនុស្សធំភាគច្រើនមិនចាំបាច់ចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងទេ ព្រោះកាលនៅក្មេងគេចាក់រួចហើយ។ ប៉ុន្តែបីក្រុមនៃមនុស្សធំ ទទួលគ្រោះខ្លាំង ហើយ*គួរតែ*ចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង។

(1) មនុស្សធ្វើដំណើរទៅកន្លែងមានរោគគ្រុនស្វិតដៃជើងច្រើន។
(2) បុគ្គលិកពិសោធដែលមើលការខាងមេរោគគ្រុនស្វិតដៃជើង។
(3) បុគ្គលិកដែលព្យាបាលអ្នកជម្ងឺកើតរោគគ្រុនស្វិតដៃជើង។

មនុស្សធំក្នុងបីក្រុមនេះដែលមិនធ្លាប់ចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង គួរតែចាក់៣ម្ជុល។
✔ ១ម្ជុ លដំបូង នៅពេលណាក៏បាន។
✔ ១ម្ជុលលើកទីពីររវាង១ខែទៅ ២ខែក្រោយមក។
✔ ១ម្ជុលទី៣ រវាង៦ខែទៅ១២ខែបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំលើកទីពីរ។

មនុស្សដែលនៅក្នុងបីក្រុមនេះដែលធ្លប់ចាក់១ ឬ ២ដងកន្លងមក គួរតែចាក់បង្គ្រាបបីដង។ វាគ្មានបញ្ហាទេ ទោះជាចាក់លើកមុនៗនោះយូរហើយក៏ដោយ។

មនុស្សធំក្នុងបីក្រុមនេះ ដែលធ្លាប់ប្រើថ្នាំគ្រុនស្វិត ដៃជើង៣ដងឬច្រើនដង (លេបឬចាក់)ក្នុងអតីតៈ អាចចាក់១ម្ជុលទៀត។ (IPV)

ប្រើថ្នាំវ៉ាក់សុីនគ្រុនស្វិតដៃជើងតាមមាត់: មិនតម្រូវឲ្យប្រើទៀតទេ

មានពីរប្រភេទនៃរបៀបប្រើថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង, IPV, ដែលតម្រូវឲ្យ ចាក់ក្នុងសហរដ្ឋសព្វថ្ងៃ ហើយថ្នាំប្រើតាមមាត់គឺសម្រាប់លេប។

រហូតដល់ឥលូវ OPV បានប្រើច្រើនសំរាប់កូនក្មេងក្នុងសហរដ្ឋ។ OPV ជួយយើងឲ្យផុតពីប្រទេសកើតរោគគ្រុនស្វិតដៃជើង។ ហើយវាត្រូវបានប្រើច្រើនក្នុងពិភពលោក។ វ៉ាក់សុីនទាំងពីរយ៉ាង បញ្ឈប់រោគប៉ូលីអូ, តែOPVគឺជួយមិនឲ្យជម្ងឺឆ្លង ទៅអ្នកផ្សេង។ ម្យ៉ាងវិញ,មានតែមនុស្សពីរបីនាក់ទេ(ម្នាក់រវាង២,៤លាននាក់) OPVបណ្តាលឲ្យគ្រុនស្វិតដៃជើង។ ដោយសារការកើតគ្រុនស្វិត

ដៃជើងតិចតួចក្នុងសហរដ្ឋ គ្រូពេទ្យជំនាញជឿជាក់ថា ការលេបថ្នាំមិនសូវល្អទេ, វាលើកលែងតែនៅក្នុងកាលៈទេសៈបានដាក់កម្រិតដែលលោកវិជ្ជបណ្ឌិតចេញជាលាយលក្សអក្សរ។ ការចាក់ថ្នាំប៉ូលីអូទប់ស្កាត់ការកើតប៉ូលីអូបាន។ បើសិនកូនអ្នកលេបថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងវិញ ចូរសួររកកូនសៀវភៅពត៌មាន ថ្នាំវ៉ាក់សុីនផង។

សួរទៅមន្ទីរពេទ្យ
នូវពត៌មានបន្ថែម។

4 មនុស្សខ្លះគួរតែកុំចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងឬគួររង់ចាំសិន

អ្នកទាំងនេះគួរតែកុំចាក់ថ្នាំ (IPV):

- នរណាមួយដែលធ្លាប់មានថ្នាំធ្វើទុក្ខ ដូចជាថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ នីអូមីស៊ិន, ស្ទ្រិបតូមីស៊ិន ឬប៉ូលីមីស៊ិនB មិនគួរចាក់ថ្នាំគ្រុន ស្វិតដៃជើងទេ។

- អ្នកដែលធ្លាប់ធ្វើទុក្ខខ្លាំងពីការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង មិនគួរចាក់ទៀតទេ។

អ្នកទាំងនេះគួររង់ចាំ:

- នរណាម្នាក់ដែលឈឺខ្លាំងនៅពេលត្រូវចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង គួរតែរង់ចាំឲ្យជាសះស្បើយសិនមុននឹងចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង។ មនុស្សឈឺតិចតួច, ដូចជាផ្តាសាយ, *អាច*ចាក់ថ្នាំនេះបាន។

សួរទៅមន្ទីរពេទ្យចំពោះព័ត៌មានបន្ថែមទៀត។

5 តើគ្រោះថ្នាក់ពីការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើងយ៉ាងណា?

អ្នកខ្លះដែលចាក់ថ្នាំ(IPV) ឈឺនៅត្រង់កន្លែងចាក់។ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងដែលប្រើសព្វថ្ងៃមិនដែលឮថាមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរទេ, ហើយអ្នកខ្លះក៏មិនមានការចុកចាប់អ្វីផង។

ម្យ៉ាងវិញ, វ៉ាក់ស៊ីន, ដូចជាថ្នាំផ្សេងទៀត,អាចបណ្តាលឲ្យមាន បញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ, ដូចជាការធ្វើទុក្ខខ្លាំង។ *ការចាក់ថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង ដែលបណ្តាលឲ្យឈឺចាប់ខ្លាំងឬស្លាប់កម្រមានណាស់។*

6 ចុះបើសិនជាមានប្រតិកម្មខ្លាំង?

តើអ្វីដែលខ្ញុំគួររកមើល?
រកមើលអ្វីៗមិនធម្មតា, ដូចជាប្រតិកម្មប្រឆាំងខ្លាំង, គ្រុនក្តៅ, ឬអ្វីៗមិនប្រក្រតី។

បើសិនជាមានប្រតិកម្មប្រឆាំងកើតឡើង វានឹងអាចកើតឡើងភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំ។ សញ្ញានៃប្រតិកម្មប្រឆាំងអាចដូចជា ពិបាកដកដង្ហើម, ទន់ខ្សោយ, ស្អកក, ដកដង្ហើមឮ, បេះដូងដើរញាប់, ក្រហូលស្បែក, វិលមុខ, ស្លេកស្លាំង, ហើមបំពង់ក។

តើខ្ញុំគួរតែធ្វើអ្វី?

- ទូរស័ព្ទទៅវិជ្ជបណ្ឌិត, ឬរកអ្នកជូនទៅពេទ្យភ្លាម។
- ប្រាប់លោកវិជ្ជបណ្ឌិតអ្វីបានកើតឡើង, ពេលវេលាបានកើតឡើង, ហើយចាក់ថ្នាំនៅពេលណា។
- សុំលោកវិជ្ជបណ្ឌិត,ពេទ្យ,ឬ ក្រសួងពេទ្យឲ្យចុះក្នុងក្រដាស ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, ឬទូរស័ព្ទទៅVAERS លេខឥតបង់ប្រាក់ដោយខ្លួនឯងលេខ1-800-822-7967 ។

ការរាយការណ៍ភាពប្រតិកម្ម ជួយឲ្យគ្រូពេទ្យជំនាញរៀនអំពីបញ្ហារ ដែលអាចបង្កើតបញ្ហារដោយការប្រើថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន។

7 កម្មវិធីជាតិសងការគ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន

ភាពកម្រមានណាស់ដែលអ្នកនិងកូនមានប្រតិកម្មប្រឆាំងខ្លាំង ចំពោះថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, មានកម្មវិធីរដ្ឋដែលអាចជួយបង់ថ្លៃព្យាបាលអ្នក ដែលទទួលគ្រោះថ្នាក់។

ចំពោះព័ត៌មានអំពីកម្មវិធីជាតិសងការគ្រោះថ្នាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, (National Vaccine Injury Compensation Program) ចូរទូរស័ព្ទ 1-800-338-2382 ឬមើលកម្មវិធីក្នុង កុំព្យូទ័រ http://www.hrsa.gov/osp/vicp/

8 តើខ្ញុំអាចដឹងច្រើនទៀតរបៀបណា?

- ចូរសួរទៅលោកវិជ្ជបណ្ឌិតឬពេទ្យ។ គេអាចប្រាប់អ្នករបៀប ចាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រប់ចំនួន ឬប្រាប់ឲ្យទៅរកកន្លែងផ្សេងទៀត។

- ទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខភាពខាងកម្មវិធីចាក់ថ្នាំប្រចាំតំបន់ឬរដ្ឋ។

- ចូរទាក់ទងមណ្ឌលបង្ក្រាបនិងការពារជម្ងឺ (CDC)។
  - Call 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
  - មើលក្នុងកុំព្យូទ័រកម្មវិធីជាតិ http://www.edc.gov/nip

CDC
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention
National Immunization Program

Vaccine Information Statement	
Polio (1/1/2000) - Cambodian	42 U.S.C. § 300aa-26

Translation provided by the Minnesota Department of Health